

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Volitev slovenjegraška in njen nauk.

Kjer koli so se še naši fanatični duhovniki v slovensko narodno politiko mešali, kjer koli so po svoji trmi hoteli na svojo pest slovensko politiko delati, — povsod so našo narodno stvar Nemcem izdali, povsod je njih trma rodila narodno izgubo, povsod, kjer so hoteli izriniti svojega rojenega brata svobodo-miselnega Slovenca, niso se oni na bratov sedež useli, nego zasel ga je sovražnik obeh, nemškutar ali Nemeec. Slovenska narodna stvar bi nam vsem imela najvišja biti, a fanatikarji med našimi duhovniki, posebno oni, ki imajo novine v rokah in se v politiki povsod naprej silijo, stavijo na prvo mesto vero in cerkev, ki nikdar in nikoli nijsta identični s slovenstvom. Ta taktika jih je do zdaj zmirom še vodila iz dežja pod kap, iz Scile v Karibdo. Voljen res nij bil klerikalen duhoven, voljen je bil tujec. To so nasledki katilinarječnega principa, od Bleiweisovih „Novic“ izrečenega: „rajši nemškutarja nego liberalnega Slovenca.“ Imate zopet, kar hočete, v Slovenjegraškem volilnem okraju.

Silil se je v breškem okraju duhoven kandidat Kosar za poslanca; vsled tega smo Slovenci ta volilni okraj izgubili in voljen je nemškutar, protivnik nam liberalnim Slovincem in še večji pravnarskim. — Silil se je duhoven kandidat v Trebnjem kaplan Štrbenec in samo vsled tega smo ta okraj izgubili na najhujšega nemškutarja Dežmana. Silil se je zdaj zopet duhoven kandidat Šuc in izgubili smo tretji volilni kraj samo zavoljo tega na Nemca! In ker Slovenci nemajo bog ve koliko volilnih okrajev, nas utegnejo duhovniki s svojimi nesrečnimi kandidaturami ob vse zastopnike naše narodnosti pripraviti, če pojde to tako naprej. — In pri vsem tem nij pozabiti, da so bili to slovenski volilni možje, ki so v tak položaj postavljeni, nemškutarja volili. Zakaj?

Zato ker ljudstvo neče duhovnih politikarjev, ne duhovnih poslancev. Da „rajši nemškutarja“ — to je žalostno, a mu nij tolikanj zamere nego Bleiweisu in Ulagi, ki bi morala vendar politično omiko imeti in zavoljo te omike tako katilinarječno politiko zametavati. — Ljudstvo ima toliko zdravega naravnega razuma, da čuti, ka vera in cerkev nemata nič s politiko opraviti. Ljudstvo spoštuje duhovna, kadar ga vidi učiti božji nauk, upanje in ljubezen, kadar ga vidi vernim delečega tolažbe sv. vere, kadar je duhovnik v svojem poklicu zvest delavec v vinogradu gospodovem. Tam duhovna spoštujemo tudi mi. — A uže ljudski instinkt se protivi temu, da bi duhoven (ne le samo sploh v posvetne

boje stopal nego) tudi sam voditelj v posvetnih političnih bojih bil. In ta zdravi instinkt je, ki je tu dejanja delal, katera bi morala onim duhovnikom, ki so še kaj narodni, še kaj Slovenci, in ne samo v sebi zagriznjeni, oči odpreti.

Le dokler je bila samo narodna zastava brez nepotrebne vsiljevanja „vere“ nam vsem prva, le dokler so bili duhovniki samo sobojevniki, samo vojaki pod to narodno zastavo, kakor mi drugi, le dokler niso začeli duhovniki in njihovi partisans svoje „cerkveno prvorojenstvo“ tudi v politiko in narodno življenje nositi in vodstvo nad narodom si usurpirati — zmagovali smo v edinosti. Zdaj bomo tako dolgo v needinosti, dokler duhoven ne bode naučil se v sebi ločiti duhovna in Slovenca, dokler ne bode klerikalstva minila srbsica po vodstvu narodne politike, ki jej je prav za prav tuja. — Ker bodo nove konfesionalne postave, ki so baš zdaj potrjene, nekoliko prevzetnim jezuitom peruti postrigle, od poštenih in sprevidnih duhovnikov pak upamo, da bodo sami pustili pravnarsko ščuvanje in bodo zopet le narodno reč podpirali, preverjeni smo, da bode čas v tem slovenskem narodnem prizadevanju boljše čase prinesel.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. maja.

Uradna „Wiener Zeitung“ od srede prinaša od cesarja potrjene konfesionalne postave. Konkordat, ki je državo na milost in nemilost cerkvi ali bolj hierarhiji prodajal, je odpravljen za vselej.

Ministra Stremayer in Lasser sta vsak po eno okrožnico razposlala, v kateri naznanjata, da je cesar potrdil konfesionalno postavo o urejenji vnanjih razmer cerkve do države, prvi škofom, drugi deželnim načelnikom. Stremayer baje diplomatično in sladkobesedno po svoje škofe prosi miru, Lasser pa strogo ukazuje — tako se bere v nemških listih.

V ogerskem zberu je minister odgovoril na Tizzovo interpelacijo (glej naš dopis iz Pešte), da ima sicer tudi ogerski minister upliv na sestavljanje skupnega proračuna, a odgovornost ima samo skupna vlada pred delegacijami. Zbornica vzame ta odgovor z večino glasov na znanje, torej ministru pritrdi.

Vnanje države.

Ruske novine, posebno vse večje, simpatizirajo s takozvanimi Mladočehi, o katerih s pravico pravijo, da so Slovani in narodni v prvi vrsti, ne pa zavezniki reakcionarjev, fevdalcev in tistih „katolikov“, katerim je narodnost in slovanstvo še le deveta skrb. Tako pišejo „S. Peterburske Vedomosti“ najbolj razširjen ruski časopis: „Ako so Čehi še kedaj mogli dvomiti, da njihovo takozvano historično plemenitaštvo se bolj pote-

guje za dobičke katoliškega duhovenstva nego za interese češkega naroda, moglo jih je posvetovanje o konfesionalnih debatah v Beču o tem prepričati. Le-ti Thuni, Schwarzenbergi itd., ki povsod oznanujejo, da so Mladočehi izdajalci naroda, ker so se Mladočehi hoteli udeležiti češkega deželnega zbora, leté na Dunaj precej, kadar treba za popovske predpravice pognati se. Sam Rieger je nekdaj rekel, da Čehi ne morejo iti za cilji fevdalov in klerikalov, ali ta mož se je poslednji čas odločil od duha novega časa in je zaveznik klerikalov postal.

V francoski zbornici se je v prvi seji poletnega zasedanja bral list poslanca Piccona, v katerem obznanja, da mandat odloži. — Thiersov organ „Bien public“ piše prav odločno, da se ima narodna zbornica razpustiti in da se imajo nove volitve razpisati. „Najhujše trinoštvo je trinoštvo zbornice, katera ima deželo zoper sebe,“ s temi besedami sklepa članek omenjenega lista, ki naglašja, da je Francoska v vseh volitvah, kar jih je bilo po letu 1871, izrazila voljo, da ima republika biti definitivna. Kakor se „Köln. Zeitung“ iz Pariza piše, ne bode le celi levi centrum, nego tudi frakcija Raoul Duval od desnega centra za razpuščenje komore glasoval. Članek Thiersovega organa je Thiersov program, torej program levega centra. Tudi republikanska levica je takovšen program razglasila.

Španjski general Concha dela okolo Bilbae in Portugaletta nove trdnjave, da ne bo nepriljubljen, ko bi se znali Karlisti oglasiti. Karlisti, ki znajo dobro telegrafirati, razširjajo vest, da še vedno žugajo republikancem na eni strani Nerviona. Toda v resnici se to hudo žuganje reducira na nekatere bande, ki krajejo in ropajo tam okoli, da dobodo kaj živeža.

Italijanski minister notranjih zadev namerava prinesiti v zbornico zakonsko osnovo, po kateri se imajo na Italijanskem vse procesije, naj bodo kakoršne nature hočejo, enkrat za vselej odpraviti, ker se pri njih agitira zoper vlado.

Papež je v sredo 13. maja bil 82 let star. Lepa in srečna starost za osobno srčno dobrega, le od jezuitov zapeljevanega moža. — Klerikalci se skušajo v neko navdušenost spraviti ob tej priliki po svojih novinah. „Vaterland“ pak se tolikanj spozabi, da indirektno trdi, ka je naš cesar papeža razžalil s tem, da je en dan prej sankcioniral konfesionalne postave. Enkrat so ti čudni in smešni srednjeveški vitezi grobi in cesarja s tacimi izreki grdo insultirajo, drugič pa se v prahu vijó od hinavske lojalnosti.

Nizozemski kralj Viljem III. je te dni obhajal petindvajseti jubilej svojega vladanja.

V badenskem deželnem zboru je je bilo 12. t. m. tudi nekoliko ropota. Pri debati o postavi o starokatolikih je poslanec Fieser imenoval dogma nezmožnosti infamijo in kriv nauk. Po teh besedah so šli vsi ultramontanci iz zbornice, edini Junghans je ostal. Junghans zahteva od prezidenta, naj Fieserja pozove k redu, kar je predsednik tudi stvoril. Potem so ultramontanci zopet prišli nazaj.

Dopisi.

Iz Trnovega na Notranjskem 11. maja. [Izv. dop.] Za denar se vse dobi, še odpustek. Denes naj zabilježim dogodjaj, ki sicer nij nov a dobro ilustrira sebični regim ultramontanski. — Kmetu je umrla mlada žena, katera mu nij bila samo zvesta drugarica, nego je tudi vestno pomagala nositi breme kmetkega stanu. Bila je dobra gospodinja. A ta je baš pri kmetu neobhodno potrebna in zato se je naš vdovec zopet ogledal, ter skienil drugo za dobro gospodinjo v hišo vpeljati. Slučajno si izbere sestričino svoje ranjce. V tej zadevi gre v farovž, in na zahtevanje plača in zapiše oklic; vendar zahteva oznanjevalec Kriščevih nauk 45 forintov od ubozega kmeta zato, ker sta ženin in nevesta mājheni v sorodu. Videč, da ženin nij voljan s to svoto „zakrament sv. zakona“ kupiti, odpusti 15 for. in se zadovoljuje s 30. A sedaj treba stoprv škofovega privoljenja. Bil je trikrat oklican, za kar je, se ve, plačal, a sedaj mora čakati, dokler se bo škofu zljubilo privoliti. Bogme, premalo je bilo primazano, in če bi bil uže davno telegraf naznanil, da nij nijednega zadržka! Dokazov — na kupe!

Pomlad je, opravila je največ, a ženske ne pri hiši, to nij prijetno — pa saj se jezovitstvo za take malenkosti ne briga, da se le možnja polni. Pomislimo! Je li to sploh spodobno, da se z denarjem, z „mamonom“ zadržki sprejemanja sv. zakramentov odstraniti morejo? In zakon se k tem prišteva. Nij li dalje, ako prejšnjemu vprašanju pritrdimo, ostudno, da se cerkev, se ve da, nevredno zastopana, „gliha,“ t. j. da preveč zahteva in potem od svojih terjatev odstopa, kakor je bilo gori omenjeno? Nij li mogoče taki odrtiji v okom priti? Naš kmet je toliko razumen, da bo svoje novce bolje obrniti znal, nego jih tej pohlepnosti v žrelo metal; nastopil bo pot do civilne oblasti in dosegel svoj namen.

Mogoče tedaj, da v kratkem doživimo prvi civilni zakon v naših krajih, t. j. od časa sem, ko smo bili pod francosko vlado. Takrat je bil obligaten a ljudstvo je bilo ž njim zadovoljno.

Iz slovenskega Štajerja 14. maja. [Izv. dop.] („Gospodarjeva pisarija“) o šolstvu je presneto neumna, da hudobna je, in meri samo na to, da bi učitelje, ki fajmoštrom in kaplanom rok ne poljubujejo več in jim na razne druge načine slepe pokorščine ne izkazujejo, pri nevednem kmetu ogrdila. V dokaz tega naj sledeče navedem:

22. sept. l. l. je umrl v Špitaliču (koniški okraj) Anton Sivka, vrl in dober učitelj, a tudi prav pobožna dušica. „Gospodar“ piše zdaj njegov životopis pod naslovom: „Anton Sivka, izgled krščanskega učitelja.“ Opisavaje njegove lepe lastnosti pravi med drugim: Mnogo bridkosti je rajnemu Antonu delala nova šolska postava. Nikdar nij mogel razumeti, „zakaj se šola cerkveni oblasti — sveti katoliški cerkvi iz rok piplje? Šolo od cerkve ločiti, se mu je zdevalo, kakor da bi otroka materi z naročja trgala.“ In v opombi dalje še celo tako-le govori: Ko bi bil blagi mož še dalje živel in videl, kako se v mnogih krajih na pritiskanje nemškutarskih in nemških očetov slovenski jezik v šolah zatira, kako je šolski red in strah uničen, mladež pa vsa razbrzdana, da si

ubogi učitelji ne morejo več pomagati, ko bi bil mož vse to in mnogo drugih žalostnih prikazni doživel, kaj bi še le potem rekel?“

Ta životopis je po vsem pristansk. Anton Sivka res nij bil liberalen učitelj, a o novih šolskih postavah nij tako govoril, ker se je sploh za novejšo šolske naredbe malo zanimal, je-li so dobre ali slabe. Nesramno pa je od „Gosp.“, ko piše, da se je po smrti Sivke vse pri šolstvu pohujšalo, da se po šolah zdaj več nemškutari, in da sploh nij nobenega reda več. Navedite pa kaj fakt; obrekuje se lahko, toda dokazati je težja reč.

Vsaj pa vsak pameten človek previdi, da v teku 1/2 leta se nij kar naenkrat vse predrugačilo samo zarad tega, ker je umrl en mežnarsk učitelj. Tako bedarijo more „Gosp.“ le neomikanim ljudem na nos obešati. Učitelj.

Iz Gorice 13. maja [Izv. dop.] Sedanjí čas je čas, ko naši nasprotniki na vso moč na nas Slovence pritiskajo, hoteč vse, kar je slovenskega zatreti.

Naša preparandija, katera je bila prišla uže na narodno podlago jela se je uže malo zopet ponemčevati, ker se nekateri predmetje letos nemški uče, kateri so se lani v slovenščini predavali. A to bi še ne bilo tako zlo, saj naša mladina lahko kljubu temu germanskemu posilstvu narodna ostane, a našim šolskim „višim“ to nij še dosta. Dobro vedoč, da le v mladino stavi vsak narod svoje upe in nadeje: tvegajo se da vgasijo v naši mladini vsako ljubezen do mile naše slovenščine ter, da zatro vsako blago idejo v srcih nadepolne naše mladeži. In da bi Slovincem nasprotna vlada lože prišla do cilja, objavila je dva ukaza, s katerima misli na vsak način lep korak narediti in ta dva ukaza sta: 1) Dijaki naj ne objavljajo svojih duševnih proizvodov, brez dovoljenja konference. 2) Dijaki naj ne bodo udje nikakoršnih društev ter naj se tudi ne udeležujejo veselie i. t. d.

Po tem takem slovenski dijaki ne smejo več pisati niti v beletristični naš list „Zoro“? Vas li to tako bode, če se v prostih urah naši mladi ljudje tudi na literarnem našem polji pokušajo, ali ne veste, da vaja dela mojstra in da se mora rano vaditi kdor hoče postati mojster. Mladenič, ki hoče biti kedaj krepak delavec na literarnem našem polji, mora se vaditi zgodaj v slovenskem spisovanji. Se ve, da zaradi tega ne smejo svojih šolskih reči zanemarjati, kar se pa tudi pri naši mladini ne zgodi. Pustite torej našo slov. mladež, naj ob prostih urah se vadi, saj je vendar na vsak način bolje da proste ure raji v spisovanje obrne, kakor bi po ulicah postopaje „zijala prodajala“ ali se po skrivnih krčmah potikala . . .

Da ne smejo naši dijaki biti udje večjih društev zato bi bil tudi jaz, a da bi dijaki ne smeli se udeleževati poštenih veselie, pevskih zborov, plesov in besed, to je čez vse oster in pedantičen ukaz! Nasprotno bi se moralo še priporočati, da zahajajo dijaki v omikane kroge, zatorej bi se dijakom ne smelo zabranjevati hoditi v poštene krčme društva itd., kajti s tem se mladenič uči spoznavati svet, ob enem se pa tudi primerno lika in obnaše uči. Mladenič pa, ki nikdar ne zahaja v omikane kroge, ki vedno le doma tiči, kaže se le kadkad h kaki „andohti“

v cerkev, takov nij za nič, in namestu, da bi bil izdelavši osmi gimn. razred, 7 realko ali preparandijo, potem olikan in zaveden mladenič, je še vedno tako „zarobljena ovca“, kakoršnega ga je poslala gorska máti v mesto v šolo, in — kakoršnega gorjanci nespremenjenega v obliki kaplana (navadno fanatika) nazaj dobodo.

Uže pri zadnji besedi v Gorici nij bilo videti dijakov. Bali so se baje, „da jih ne bi videli profesorji“, kajti novi ministerski ukaz, da dijaki ne smejo udeleževati se besed, i. t. d. bil je menda na tukajšnjih srednjih šolah razločno bran in na dolgo in široko razpravljan.

Sploh je pa društveno dijaško življenje v Gorici jako slabo. Izvrsten dijaški kor je razpal; temu nij kriva samo izguba tenorista, ampak še večji uzrok se meni vidi v tem, da je goriški nadlegljivi „Glas“ surovo bil nãpal slov. mladino v enem svojih letošnjih listov zaradi neke malosti, katera se je bila prigodila v Solkani. Se ve, da je k temu pripomogel tudi uže omenjeni ministerski ukaz, a vsakako mora njegov razpad obžalovati vsak, kdor je le kedaj slišal lepo petje goriške slovenske mladeži.

Iz Ogerskega 13. maja. [Izv. dop.] Najvažnejši dogodek v našem državnem zboru je interpelacija Kalmana Tisze, vpravljena na minister-predsednika Bittoja: ali je vlada v očigled žalostnega finančnega stanja in občega narodnega osiromašenja upotrebila svoj postavni upliv v to, da se kolikor najbolj mogoče zniži strošek za skupni proračun avstro-ogerske monarhije? — Ta Tiszova interpelacija je zavoljo tega velike važnosti, ker ž njo naš državni zbor posegne v delokrog delegacij. S to interpelacijo ustvaril se je za institucijo delegacij nevaren precedens, ki more v enakej interpelaciji v dunajskem rajhsratu svoj consequens najti. Delegacije bi prišle po tem v malin med dva kamna. Naše ministerstvo je to Tiszino nujno interpelacijo takoj v pretres vzelo. Odgovor pričakuje se uže v denašnji sednici drž. zbora. Kaj utegne Bitto odgovoriti? Brž ko ne bo rekel, da mu ne pristoji nobena ingerenca v skupne zadeve, kar je formalno nepopovrgljivo. Na drugo stran je pa ravno tako tudi to res, da je tudi naš minister-predsednik na temelji ausgleicha leta 1867. poklican na sodelovanje pri sestavljanji skupnega proračuna. Varčnost je lepa lastnost, za nas pa ne tolikanj lepa, kolikor potrebna. Na rodovitna leta, na obilne žetve, prišla so nerodovitna leta in prazne kašče. V rodovitnih letih nijsmo ničesa prihranili, dasiravno bi bili mogli, ampak živeli smo gospodski in v razsipnosti. Denes bi radi hranili, pa nemamo kaj. Naša opozicija v delegaciji nij zastopana. S Tiszovo interpelacijo prerinila in prodrla je pa tudi opozicija tako rekoč silom v delokrog delegacij. Skoz znižanje skupnega avstro-ogerskega proračuna varčevati v ogersko-državnem proračunu, to nij ravni pot, to je pot po ovinku, to je s cerkvijo okolo križa. Našoj opoziciji je stoječa skupna vojska vse prevelika, vse predraga, honvedov je pa po njenem računu še vse premalo.

Hrvatski zastopniki na našem državnem zboru so kaj mlačni. Gabodyjeva interpelacija na ministra komunikacij glede zaprečenja železnice Beč-Novi je podala lepo priloznost enemu ali drugemu hrvatskih zastopnikov, da bi se bil za to železniško črto

potegnil, ki je za Hrvate največje koristi, pa nobeden nij čmrknil. Naj jih hrvatski sabor za to mlitavost ukori. Tudi z bosniško železnico se naša ne bo v Brodu, kakor je sploh želja na Hrvatskem, zvezala, nego v Šamcu, kamor je naša vlada poverjenika Lugwigha poslala, da o izvedenji priključenja s turškim inženjerom Goschlerjem konferuje. Tudi glede tega priključenja bi morala hrvatska delegacija protestovati. Veliki nedostatek je se ve da to, da od hrvatskih zastopnikov komaj dva magjarščino razumeta in govorita.

Domače stvari.

— (Vitez dr. Vestenek) je postal državni tajnik pri kranjski dež. vladi, — kar je po svojem delovanji če prav ne po naslovu uže prej bil.

— (Učiteljsko društvo za slovenski Štajer) je ime novemu društvu slovensko-štajerskih učiteljev, ki je od c. k. namestnije v Grádci potrjeno. — Začasni sedež ima v Ljutomeru. S 1. junijem bo izdajalo svoj šolski list. Z veseljem pozdravljamo to novico in želimo dober vspeh novemu podvzetju.

— (Od Male nedelje) se nam piše: Prejšnje upanje na dobro letino nam je mraz pretekli teden popolno uničil. Vinogradi so na pol suhi, žita zelo oškodovana, in poprek je vse več ali manje uničeno.

— (Od Loža) na Notranjskem se nam poroča: Tukaj je povodenj. Vasi Dane, Podcerkev in Nadlesk so pod vodo. Popolnem uničena je setev, voda stoji na seženj visoko po njivah. Vsled lanske slabe letine je bilo večini prebivalcev komaj mogoče si potrebno seme dobiti, ako ne doide hitra pomoč in se ljudstvo z drugim semenom ne preskrbi bodo njive brez pridelka in lakota gotova.

— (Iz Šentvida pri Brdu) se nam piše, da v tamošnji beneficijati je v nedeljo dne 10. t. m. pridigi med drugimi „čenci“ tudi povedal: „da svet'ga Janeza glava je bila manj vredna, kakor en žebelj.“

— Omenjeni gospod tudi večidel vsako nedeljo sili in prosi ljudstvo, da bi se na „Danico“ ali „Novice“ kdo naročil, pa do sedaj še nij nobenega naročnika „prifehtal.“

— (V Celji) je bilo 12. t. m. skrivno porotno obravnavanje. Gašpar Sovič je bil obsojen zaradi spolske oskrumbe na 18 mesecev ječe, a bil je oproščen dolženega spolskega posilstva.

Razne vesti.

* (Povodnje.) Ker je pretečene dni povsod deževalo, prestopile so velike reke in manjši potoki na več krajih po našem cesarstvu svoje struge in veliko škode naredili. Posebno Mura, nižja Sava in Kulpa so s povodnji njive in travnike oškodovale. Ob pravem času je deževanje ponehalo in lepo vreme je večjo škodo ustavilo. Od 12. t. m. se na delih črte južne železnice med Mitterndorf-Krieglach, Kindberg-Marein in Leibnitz-Ehrenhausen zaradi povodenj ne more voziti. Na mestih kjer je železnica poškodovana morajo potniki prestopiti in zloženina se prenaša. Brzovožnina in navadno blago se na črti Mürzzuschlag-Maribor, za naprej ne prevzema. Na črtah Dunaj-Mürzzuschlag, Maribor-Trst, in na preostih postranskih črtah južne železnice oddano blago ki je namenjeno na kraj proge, po kateri se ne more voziti, bodo po mogočnosti in s pripuščljivo urnostjo čez Kanizo na dotično mesto odposlano.

Narodno-gospodarske stvari.

Nova postava o zemljišnih knjigah za Kranjsko.

V denašnji številki prinašamo doli nižje po besedah postavu, potrjeno od kranjskega zbora o novi napravi zemljiških knjig v vojvodstvu kranjskem in notranjo uredbo teh knjig. — Ta deželna postava se stika z državnima postavama od 25. julija 1871, drž. zak. št. 95, o upeljavi splošne zemljknižne postave od 25. julija 1871, drž. zak. št. 96, o napravi novih zemljiških knjig in z ukazom pravosodnjega ministerstva od 12. januarja 1872, drž. zak. št. 5, s katerim se je bil razglasil poduk za izvrševanje splošne zemljknižne postave. Ta deželna postava je jako važna zaradi manikljivosti, katere se drže deloma naših dozdajšnjih zemljiških knjig. Pred vsem spominjamo na notranjo uredbo, katero bodo imele odsehnal zemljiške knjige, in katera bo gotovo vsakemu posestniku prava dobrota, ker bo po teh knjigah dobil realni kredit (nepremičninski up) gotovo, popolnoma razločno postavu (podlogu). Med tem, ko se zdaj v zemljiških knjigah praviloma navajajo nepremičninesamo po svoji vrsti kakor „celi grunt“, „polovica“, „tretjina“, „četrtina“, „osebništvo“, „koča“ itd., ter se nič gotovo ne ve, koliko zemljišča se s tem razume — bode prihodnjič vsaka nepremičnina svoj imovinski list imela, v katerem bodo zapisane zemljiške parcele v soglasji z zemljišno-davknim katastrom in katastersko mapo. Kako važno je to, je vsakateremu razumljivo, kdor ve, da zemljišno-davkni kataster in mapa sama za se nimata moči dokazati lastnine.

Po tem pa, da nova postava ukaže, ta kataster prenesti v zemljišno knjigo, postane ta velika dobrota, da je prihodnjič vsakemu posestniku zagotovljen polno veljaven pravni dokaz, katere parcele, katere obsege in katere meje da ima njegovo posestvo.

Da se pa to uresniči, bodo okrajne sodnije z ravnanjem kakor je v postavi predpisano, previdoma takoj pričelo, torej se vsakateremu priporoča, da naj novo zemljknižno postavu bere in jo prav razume.

Postava o napravi novih zemljiških knjig v vojvodstvu Kranjskem in o notranji uredbi teh knjig.

S privolitvijo deželnega zbora vojvodstva Kranjskega ukazujem tako:

§. 1. V vojvodstvu Kranjskem se imajo na novo napraviti zemljiške knjige, kolikor obstoječe ne zadostujejo zahtevam te postave. Napravljajo se zemljiške knjige službeno.

§. 2. V zemljiške knjige se imajo vpisovati vse nepremične reči in vse nepremičnim rečem enake pravice (§. 298. obč. drž. zak.). Izvzete so pa tiste nepremičnine, katere so: 1. javna imovina (§. 287. obč. drž. zak.); 2. v posesti kakega železniškega podvzetja ter se rabijo za železniški obrat; 3. predmet rudarske knjige.

2. Notranja uredba zemljiških knjig.

A. Glavna knjiga.

Zemljknižni vložki, kateri obsegajo deželno-knjižne (gospoke), v vojvodstvu Kranjskem ležeče nepremičnine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo. Kar se tiče nedeželno-knjižnih nepremičnin, naj zemljknižni vložki, kateri obsegajo nepremičnine ene katasterske občine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo. Ako je treba, naj se narededopolnilni zvezki, in sicer za vsako glavno knjigo eden.

a. Obseg zemljknižnega vložka.

§. 4. Vsaka nepremičnina, katera je fizično skupaj držeča se celotina, more biti samostalno zemljknižno telo. Več nepremičnin enega in istega lastnika, ako se tudi fizično skupaj ne drže, se more zložiti v eno zemljknižno telo le takrat, ako na teh nepremičninah ni različnih bremen in tudi ni o utesnitvi lastninskega prava nobene različnosti, ali če se pri zložitvi ob enem odpravijo

tež nasprotne ovire. Vsak zemljknižni vložek obsega samo eno zemljknižno telo.

b. Listi zemljknižnjega vložka.

§. 5. Vsak zemljknižni vložek obstoji iz imovinskega lista, lastninskega lista in bremenskega lista.

§. 6. Imovinski list ima navajati vse dele, iz katerih obstoji zemljknižno telo, in tiste stvarne pravice, katere so zvezane z lastnino celega zemljknižnega tela ali enega dela. Zaznamba delov kakega zemljknižnega tela se mora vjemati z zaznambo v katastru in v katasterski mapi. V napisu imovinskega lista se ima navajati dosedanja zemljknižna zaznamba zemljknižnega tela, ako jo ima, oziroma njegovih delov, kakor tudi kateri obče znani priimek; tukaj se ima tudi razvidno storiti, ako je zemljknižno telo v razmeri različni od popolne lastnine.

§. 7. Vsaka prememba v zapopadku imovinskega lista, katera je nastala po vpisu v kakem drugem listu, se mora službeno razvidna napraviti v imovinskem listu. Ako se zemljiška služnost vpiše v vložku služne (podložne) imovine, se mora ta služnost, kakor tudi vsaka prememba v vpisu ob enem z vpisom službeno razvidna napraviti v imovinskem listu gospodujoče imovine.

§. 8. Lastninski list ima navajati lastninske pravice, kakor tudi tiste utesnitve, katerim je podvržen lastnik za svojo osebo z ozirom na prosto razpolaganje s premoženjem. Rázen tega se imajo razvidne storiti v lastninskem listu utesnitve, katere se morajo v bremenski list vpisovati, in katere zadevajo vsacega lastnika zastranj ravnanja z celem zemljknižnim telom ali z enim delom.

§. 9. Bremenski list ima navajati vse stvarne pravice, katere obremenavajo nepremičnino, kakor tudi na teh pravicah dobljene pravice, potem rešilno-kupne, predkupne in rabo-kupne pravice in take utesnitve v razpolaganji z celim zemljknižnim telom ali z enim delom, katerim utesnitvam je podvržen vsak lastnik obremenjene imovine.

c. Iskalniki.

§. 10. Za vsako glavno knjigo se pišejo iskalniki o zemljknižnih telih, v knjigi zapopadenih; potem o parcelnih številkah, kakor tudi o osebah, za katere in zoper katere so se naredili vpisi.

B. Zbirka pisem.

Zbirka pisem se napravlja za vse glavne knjige ene sodnije skupaj.

Za glavno knjigo pa, katera obsega deželno knjižne nepremičnine, se napravlja posebna zbirka pisem.

(Dalje prihodnjič.)

Postano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

Odstranjenje vseh bolezní brez leka in stroškov z izvrstno zdravilno hrano Revalescière du Barry iz Londona, katera pri odraslih in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenj bolezní v želodeci, v žvcih, v drobu, v prsih, na pljučah, v grlu, v dušnjaku, na žlezah, na ledvicah in v mehurji — od kojih se na zahtevanje posnetki zastoj in franko določijo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolji, 17. aprila 1862.

Moj gospod! Vsled bolezní na jetrah sem bil sedem let v strašnem stanu sušenja in vsakovrstnega trpljenja. Nijsem bil v stanu ne čitati niti pisati; moji živci so se tresli po celem životu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirom razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi silno otožen. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalescière poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalescière zasluži največjo hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje družbinsko stališče zopet zavzimat. Z iskreno hvaležnostjo in popolnim spoštovanjem

Marquise de Bréhan.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomanjkanja svojih pravil na strašni razburjenosti živcev, imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvomili na mogočestni kakšne pomoči. Od tega časa sem ji po nasvetu prijatelja, Revalesciere dajal, in ta izvrstna hrana jo je na začudenje vseh, kateri trpečo poznajo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki so to bolezen za neozdravljivo proglasili, se zdaj čudi, mojo hčer močno, čvrsto in popolnem zdravo videti.

Martin, Officiere
Comptable en retraite.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraščeni in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravljenje. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morio, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah aji povzetjih.

Listnica uredništva: Nekemu g. J. Tavčarju, stud. jur. na Dunaji: Kot nov sodelavec „farovškega lista“ ste izvrstno stigmatizirali baš svojega strijca, ki ste ga branili hoteli iz razumljivih razlogov, ki je v istem listu in v „N.“ dal napasti osebo vsakako poštenjega g. stotnika P., gotovo samo željo politične protivnosti, da si smo mi pomoto drugega dopisnika precej popravili. Samo toliko enkrat za vselej z vami. Če še ne veste, da se mora dan denes ljudem, ki imajo bruna v očesih pa v drugih očeh vidijo pezditi, to bruno pokazati, — boste uže še zvedeli. —

Dunajska borza 15. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	35	"
1860 drž. posojilo	105	50	"
Akcije narodne banke	979	—	"
Kreditne akcije	220	50	"
London	111	75	"
Napol.	8	95	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	106	—	"

Zdravi zobje!

Rabljenje dr. J. G. Poppove anatherinove ustne vode pripomore kot komaj kako drugo sredstvo v ohranjenje zob, ker tiste in druge dele ust varuje škodljivega zunanjega vplivanja in širjenja uže pričetih ustnih in zobnih bolezni in je ozdravi.

Cena sklenice 1 gld. 40 kr.

Dr. J. G. Poppova

Anatherinova zobna pasta.

Fino zobno milo v ohranjenje zob in odvrenje njihovega popačenja. Vsakemu zelo priporočano.

Dr. J. G. Poppov

vegetabilčni zobni prah.

Cisti zobe tako, da se po vsakdanjem rabljenju ne le navadno tako sitni zobni kamen odpravi, nego tudi glazura zob vedno bolj bela in nežna postaja.

Zaloga:

(64—2)

v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranju pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofljoki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljci pri Zalokar-jevi vdovi.

Tujci.

13. in 14. maja.

Evropa: Lavrič iz Nove vasi. — Sabljar z Velike gore.

Pri **Slonu:** Patz, gozdarski uradnik, z gospo iz Idrije. — Urbanek iz Prage. — Potočnik, Tomazin, Klant iz Trsta. — Poljak, fabrikant z Dunaja. — Lonzar iz Monfalcona. — Schwarz, trgovec

iz Gradca. — Zanetti iz Trsta. — Lenče, stavbeni podvzetnik iz Blаницe.

Pri **Malléi:** Mravljak, potnik, Kaiser, potnik, Grohman, potnik, Liebel, potnik, Kaester, potnik, Krank, potnik, Müller, potnik z Dunaja. — Reiher iz Kranja. — Blecher iz Pariza. — Willner, inženier iz Štajerja. — pl. Gril Emerih, ministerijalni koncipijent z Dunaja.

Prvi kranjski zavod za devanje na mrtvaški oder in za pogreb Franca Doberleta v Ljubljani.

Devanje na mrtvaški oder in spremstvo na pokopališče,

s trugo in popolno tružno opravo, z dekoracijo sobe in cvetljic, cerkvenimi ceremonijami, s svečami za visokočestito duhovščino in s spremstvom, s krajem groba, z gala-mrtvaškim vozom, s spremljanjem trupla in žalno godbo.

Oglašenje v pisarni: **Frančiškanska ulica, šte. 8.**

C. kr. izkl. priv.

(100—2)

Truge iz kovine

iz najbolje čistega cinka, obilno ornamentiko v največji izbirk, kakor tudi vsakovrstne lesene truge od 1 gold. višje; vsakovrstni predmeti za opravo trug i. t. d. i. t. d.

Zunanja naročila se urno izvršujejo, naročila s telegramom se še tisti dan, ako le železnični promet dovoljuje, kot brzovožnina ekspedirajo.

„EVROPA“

Akcijsko društvo za zavarovanje na Dunaji.

P. n. gospodom ekonomom.

Opiraje se na zaupanje, ki se nam je skozi večletno obstanje našega društva tako v mnogem številu izkazalo, jemljemo si gledé predstoječega časa toče čast, povabljeni Vas k zavarovanju vseh vrst

poljskih sadežev, potem vinogradov in sadja proti toči

prav udvorljivo, pri čemur si dovoljujemo, opozorovati osobito na naše kulantne pogoje in najcenejše premije (brez zavezanja naplačanja).

Pojasnila se radovoljno dajo in se ponudbe sprejemajo pri podpisani filijali, kakor tudi pri vseh agenturah, ki so po večjih krajih.

Spoštovanjem

**Filijala „Evrope“ v Gradcu
Leo Nagy.**

(121—2)

Največja zaloga skoraj vseh obstoječih šivalnih mašin,

kakoršnih do sedaj še nij bilo tu in sicer: originalne **Howe, Singer, Grover in Backer** z in brez robnega šiva, **Wheeler** in **Wilson** domačega in tujega dela, od katerih so posebno znane **Baer** in **Rempl, Wilson, Bollmann, Cilinder-Elastic, Germania, Lincoln, Little-Wanzer, Expres, Wilcoes** in **Gibs** i. t. d.

Najboljša mašinska svila (žida) in preja vseh barv, šivanke, olje, aparati, železne in lesene preše za kopiranje i. t. d. po najnižji ceni.

Amerikanske mašine imajo izvirne certifikate, ker brez teh nijso prave. — **Podučevanje** brezplačno in bistveno poročstvo.

Mašine se dobivajo tudi na **obročna plačila.**

Zunaj sprejema moj popotnik (agent) gosp. **M. Grivic** naročila, kateri tudi potrebno podučuje.

Franjo Detter,

v Ljubljani, judovska ulica.

(86—7)